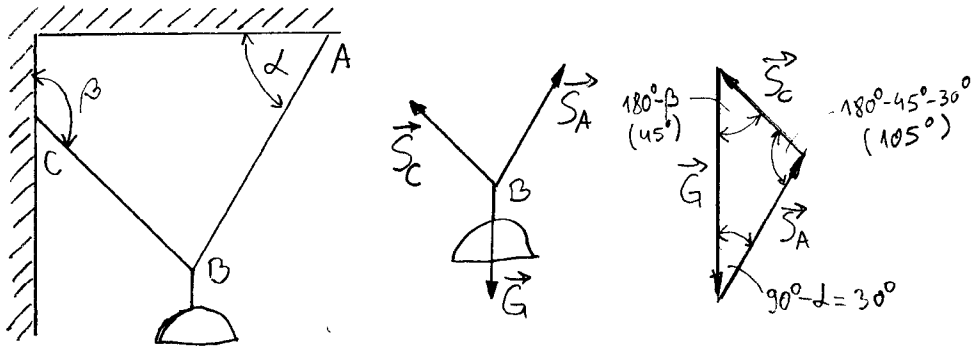

Електрична светиљка тежине $G=50\text{N}$ обешена је ужадима АВ и ВС према слици. Одредити силе у ужадима, ако су углови $\alpha=60^\circ$, и $\beta=135^\circ$.

1) Синусна теорема

$$\frac{S_A}{\sin 45^\circ} = \frac{S_C}{\sin 30^\circ} = \frac{G}{\sin 105^\circ}$$

$$S_A = G \cdot \frac{\sin 45^\circ}{\sin 105^\circ} = 36,6 \text{ N} ; S_C = G \cdot \frac{\sin 30^\circ}{\sin 105^\circ} = 25,88 \text{ N}$$

2) Једначине равнотеже:

$$1) \sum x_i = 0: S_A \sin 30^\circ - S_C \sin 45^\circ = 0$$

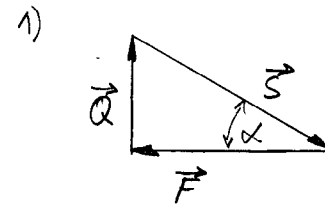
$$2) \sum y_i = 0: -G + S_A \cos 30^\circ + S_C \cos 45^\circ = 0$$

$$S_A \sin 30^\circ - S_C \sin 45^\circ - G + S_A \cos 30^\circ + S_C \cos 45^\circ = 0$$

$$S_A (\cos 30^\circ + \sin 30^\circ) = G \quad \Rightarrow \quad S_C = S_A \frac{\sin 30^\circ}{\sin 45^\circ}$$

$$S_A = \frac{G}{\frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2}} = 36,6 \text{ N} \quad S_C = 25,88 \text{ N}$$

Ваздушни балон А, на који делује сила потиска Q , одржава се помоћу ужета ОА занемарљиве тежине и дужине l . Под дејством ветра балон се помери тако да му је растојање од подлоге АВ= h . Одредити силу у жету и силу ветра. Сматрати да је сила ветра хоризонтална. Димензије балона и његову тежину занемарити.

$$\begin{aligned} \frac{h}{l} &= \sin \alpha \\ \frac{a}{l} &= \cos \alpha \\ \frac{h}{a} &= \tan \alpha \end{aligned} \quad \left. \begin{aligned} \sin \alpha &= \frac{Q}{S} \\ \cos \alpha &= \frac{F}{S} \end{aligned} \right\} \frac{h}{l} = \frac{Q}{S} \Rightarrow \boxed{S = Q \cdot \frac{l}{h}}$$

$$F = Q \cdot \frac{a}{h} = Q \cdot \frac{\sqrt{l^2 - h^2}}{h}$$

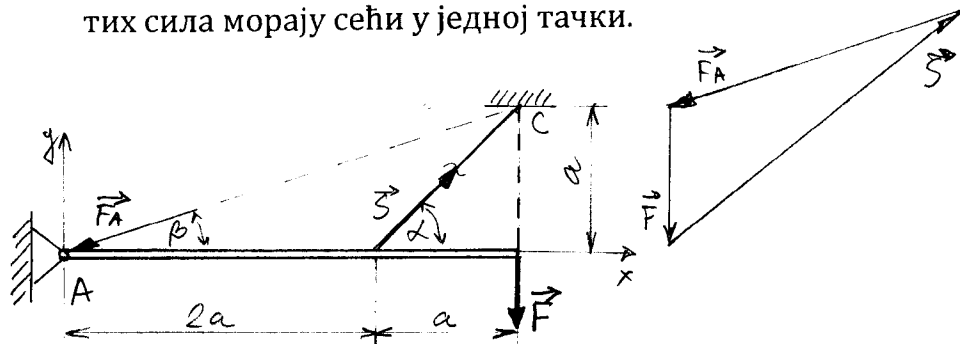
$$2) \sum x_i = 0: S \cos \alpha - F = 0 \Rightarrow F = S \cos \alpha$$

$$\sum y_i = 0: Q - S \sin \alpha = 0 \Rightarrow S = \frac{Q}{\sin \alpha} = \frac{Q}{\frac{h}{l}} = Q \cdot \frac{l}{h}$$

$$F = Q \cdot \frac{l}{h} \cdot \frac{a}{l} = Q \cdot \frac{a}{h} = Q \cdot \frac{\sqrt{l^2 - h^2}}{h}$$

Греда АВ зглобно је везана у тачки А, а придржава се ужетом у тачки В. Одредити реакције веза ако је греда оптерећена силом $F=50 \text{ kN}$. Тежину греде занемарити.

*Теорема о три силе: Ако се слободно круто тело налази у равнотежи под дејством трију непаралелних сила, које леже у истој равни, онда се нападне линије тих сила морају сећи у једној тачки.

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{a}{a} = 1 \Rightarrow \alpha = \arctg 1 = 45^\circ; \overline{AC} = \sqrt{(3a)^2 + a^2} = a\sqrt{10}$$

$$\operatorname{tg} \beta = \frac{a}{3a} = \frac{1}{3}; \cos \beta = \frac{3a}{a\sqrt{10}} = \frac{3}{\sqrt{10}};$$

$$1) \sum x_i = 0: -F_A \cos \beta + S \cos \alpha = 0 \Rightarrow F_A = S \frac{\cos \alpha}{\cos \beta}$$

$$2) \sum y_i = 0: -F_A \sin \beta + S \sin \alpha - F = 0$$

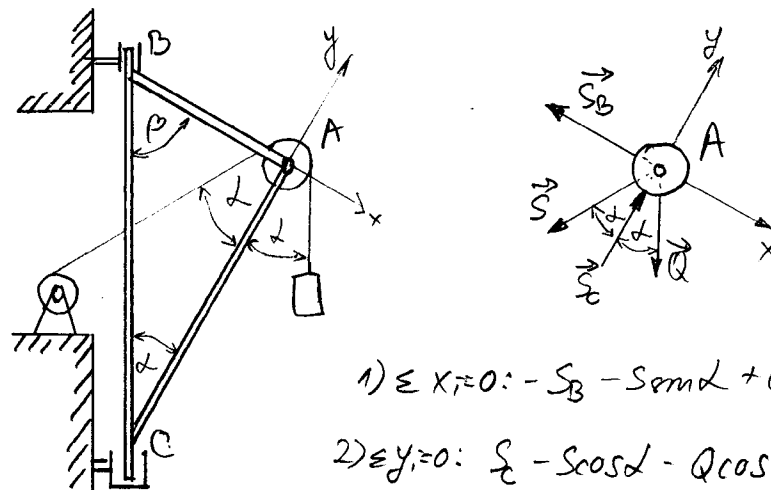
$$-S \frac{\cos \alpha}{\cos \beta} \cdot \sin \beta + S \sin \alpha - F = 0$$

$$S = \frac{F}{\sin \alpha - \cos \alpha \cdot \operatorname{tg} \beta} = \frac{50}{\frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2} \cdot \frac{1}{3}} = \frac{50}{\frac{3\sqrt{2} - \sqrt{2}}{6}}$$

$$S = \frac{50}{\frac{\sqrt{2}}{3}} = \frac{150}{\sqrt{2}} = 75\sqrt{2} \text{ kN}$$

$$1) \Rightarrow F_A = 75\sqrt{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{3} = 25\sqrt{10} \text{ kN}$$

Котурачу А, занемарљивих димензија, носе два штапа АВ и АС који су под угловима $\alpha=30^\circ$, и $\beta=60^\circ$ према вертикалном стубу ВС. Подизање терета Q се врши преко котура и намотава се на добош D. Одредити силе у штаповима ако је обешени терет $Q=20 \text{ kN}$. Трење котураче, као и пречник котура занемарити.

$$1) \sum x_i = 0: -S_B - S \sin \alpha + Q \sin \alpha = 0$$

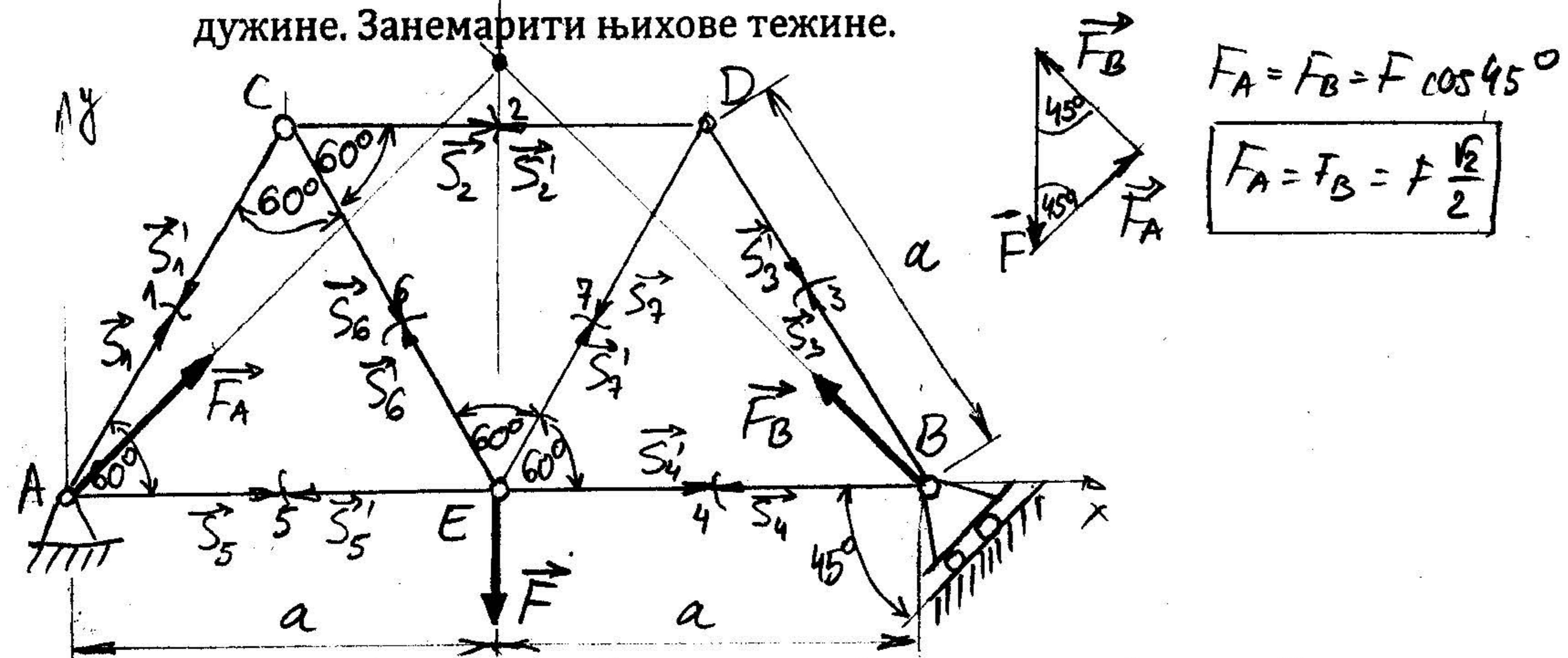
$$2) \sum y_i = 0: S_C - S \cos \alpha - Q \cos \alpha = 0$$

$$S = Q \text{ (НЕМА ТРЕЊА ИЗМЂУ КОТУРА И ОСОВНИЦЕ)}$$

$$1) \Rightarrow S_B = Q \sin \alpha - Q \sin \alpha = 0$$

$$2) \Rightarrow S_C = 2Q \cos \alpha = 2 \cdot 20 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} = 34,64 \text{ kN}$$

Одредити силе у штаповима решетке која је приказана на слици. Леви ослонац везан је са решетком цилиндричним зглобом А, док се десни ослонац В ослања на ваљке, који се могу померати по стрмој равни, која захвата угао од 45° према хоризонталу. У чвору Е на решетку делује вертикална сила F . Сви штапови су једнаке дужине. Занемарити њихове тежине.

$$F_A = F_B = F \cos 45^\circ$$

$$F_A = F_B = F \frac{\sqrt{2}}{2}$$

Равнотежа збора „А“:

1) $\sum y_i = 0: F_A \sin 45^\circ + S_1 \sin 60^\circ = 0$
 $S_1 = -F_A \frac{\sin 45^\circ}{\sin 60^\circ} = \dots = -F \frac{\sqrt{3}}{3} \Rightarrow S_1$

2) $\sum x_i = 0: F_A \cos 45^\circ + S_1 \cos 60^\circ + S_5 = 0$
 $S_5 = -F_A \cos 45^\circ - S_1 \cos 60^\circ = \dots = -\frac{1}{2} F (1 - \frac{\sqrt{3}}{3}) \Rightarrow S_5$

Равнот. збора „В“:

1) $\sum y_i = 0: F_B \sin 45^\circ + S_3 \sin 60^\circ = 0$
 $S_3 = -F_B \frac{\sin 45^\circ}{\sin 60^\circ} = -F \frac{\sqrt{3}}{3} \Rightarrow S_3$

2) $\sum x_i = 0: -F_B \cos 45^\circ - S_3 \cos 60^\circ - S_4 = 0$
 $S_4 = -F_B \cos 45^\circ - S_3 \cos 60^\circ = -\frac{1}{2} F (1 - \frac{\sqrt{3}}{3}) \Rightarrow S_4$

Равнотежа збора „С“:

1) $\sum y_i = 0: -S_1 \cos 30^\circ + S_6 \cos 30^\circ = 0$
 $S_6 = -S_1 = F \frac{\sqrt{3}}{3}$

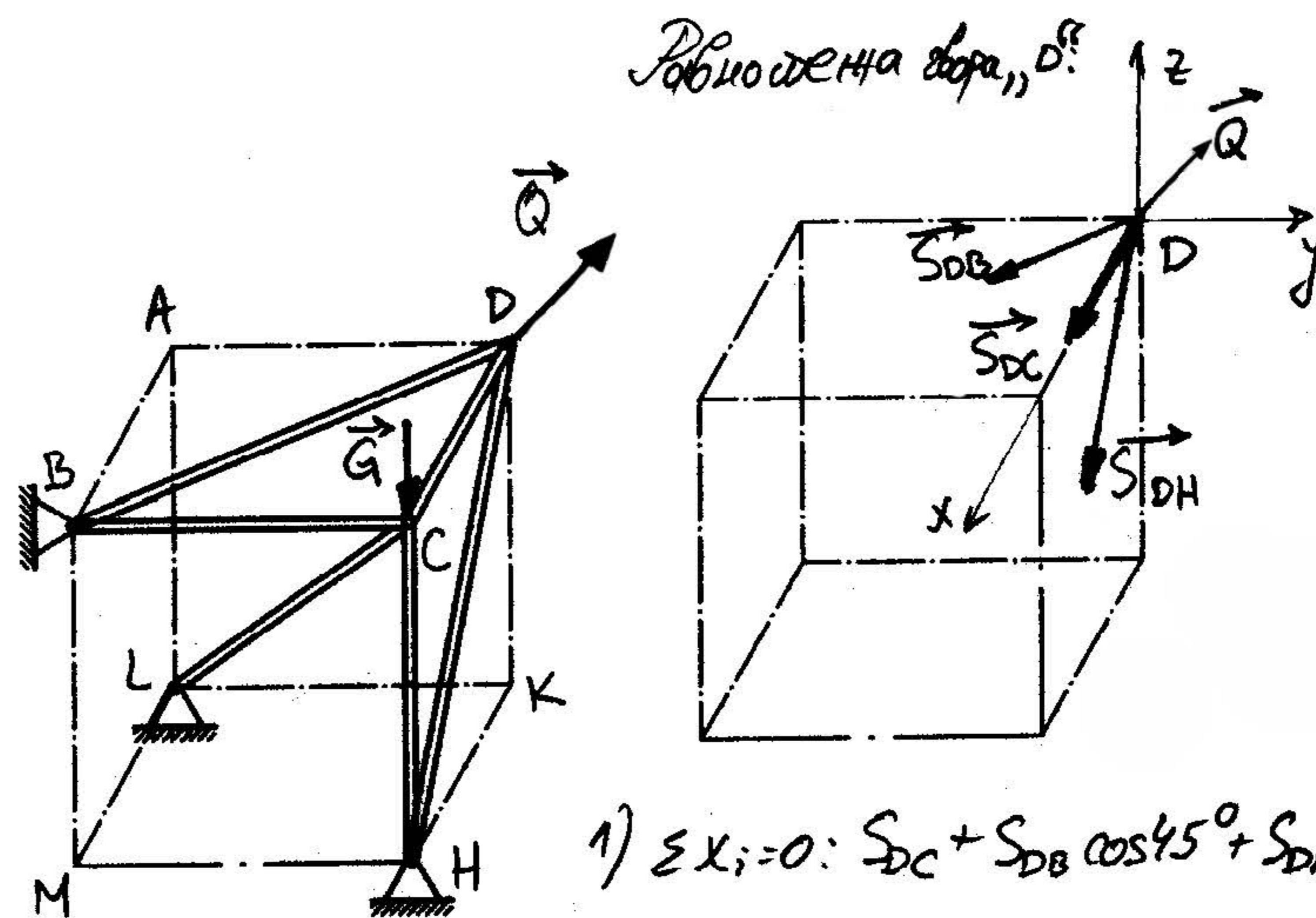
2) $\sum x_i = 0: -S_1 \sin 30^\circ + S_6 \sin 30^\circ + S_2 = 0$
 $S_2 = S_1 \sin 30^\circ - S_6 \sin 30^\circ = -F \frac{\sqrt{3}}{3} \Rightarrow S_2$

Равнотежа збора „D“:

1) $\sum y_i = 0: -S_7 \cos 30^\circ - S_3 \cos 30^\circ = 0$
 $S_7 = -S_3 = F \frac{\sqrt{3}}{3}$

2) $\sum x_i = 0: -S_2 - S_7 \sin 30^\circ + S_3 \sin 30^\circ = 0$
 $\frac{F\sqrt{3}}{3} - F \frac{\sqrt{3}}{3} \cdot \frac{1}{2} - F \frac{\sqrt{3}}{3} \cdot \frac{1}{2} = 0$
 $0 = 0$

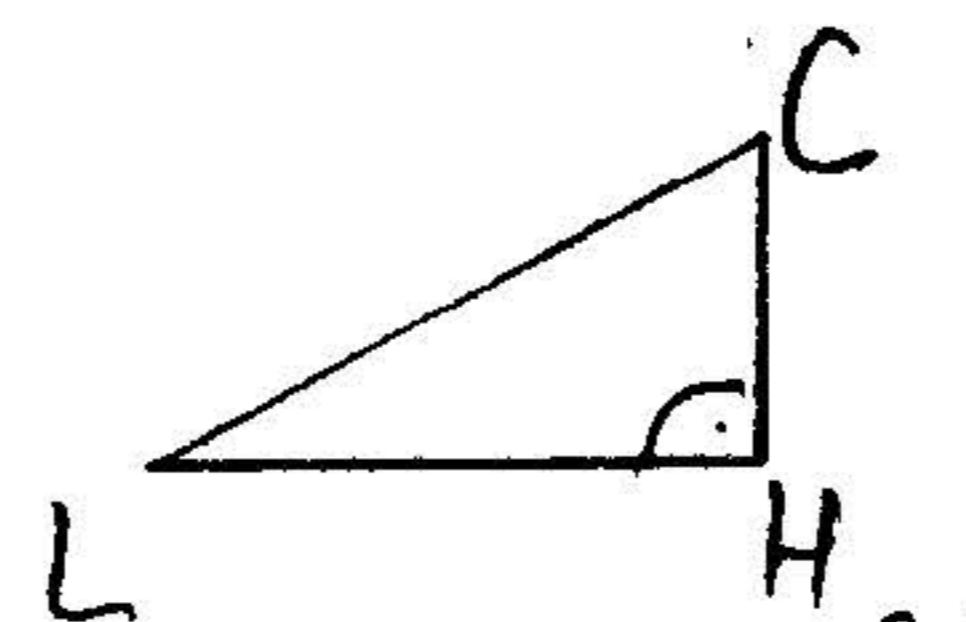
Систем штапова се састоји из шест међусобно спојених штапова постављених дуж дијагонале и ивица коцке. Чвор D је оптерећен силом Q, која је усмерена дуж дијагонале LD. Чвор C је оптерећен вертикалном силом G. Зглобови L, B и H су непокретни. Одредити све силе у штаповима.

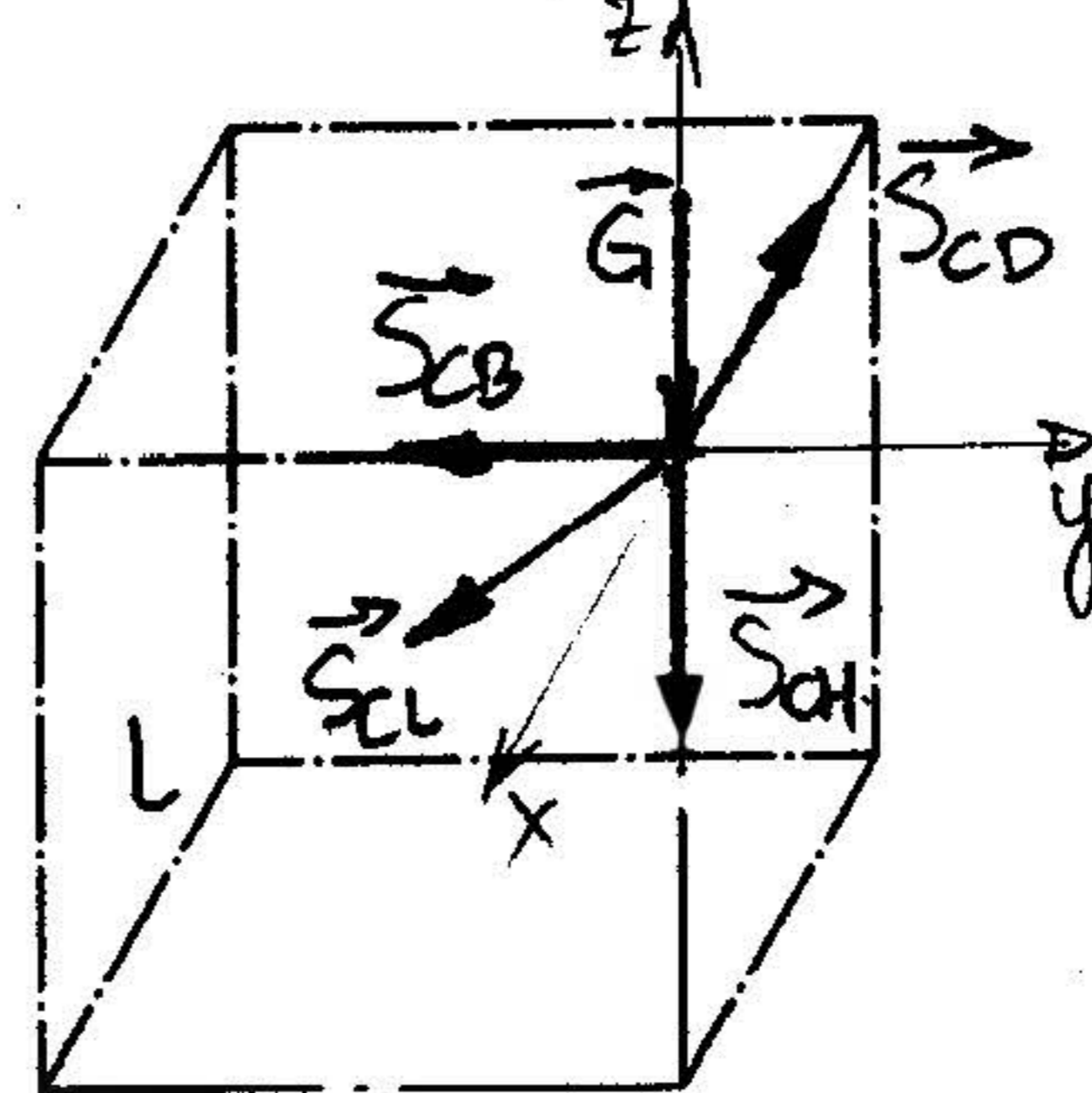
1) $\sum x_i = 0: S_{DC} + S_{DB} \cos 45^\circ + S_{DH} \cos 45^\circ = 0$
 2) $\sum y_i = 0: -S_{DB} \cos 45^\circ + Q \cos 45^\circ = 0 \Rightarrow S_{DB} = Q$
 3) $\sum z_i = 0: -S_{DH} \cos 45^\circ + Q \cos 45^\circ = 0 \Rightarrow S_{DH} = Q$

$$D \Rightarrow S_{DC} = -Q \cdot \sqrt{2}$$

Равнотежа збора „C“: $\cos(\vec{S}_{CL}, \vec{i}) = \cos(\vec{S}_{CL}, \vec{j}) = \cos(\vec{S}_{CL}, \vec{k}) = -\frac{CH}{LC} = -\frac{a}{\sqrt{3}a} = -\frac{1}{\sqrt{3}}$

$$LC = \sqrt{LH^2 + HC^2} = \sqrt{2a^2 + a^2} = \sqrt{3} \cdot a$$

1) $\sum x_i = 0: -S_{CD} - S_{CL} \frac{1}{\sqrt{3}} = 0$
 2) $\sum y_i = 0: -S_{CB} - S_{CL} \frac{1}{\sqrt{3}} = 0$
 3) $\sum z_i = 0: -S_{CH} - S_{CL} \frac{1}{\sqrt{3}} - G = 0$

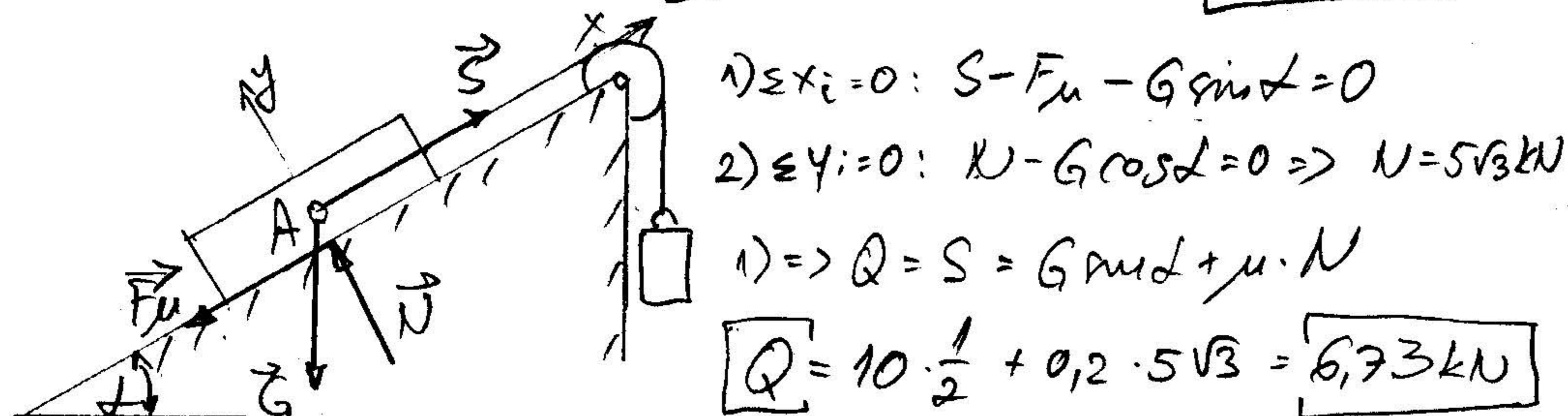
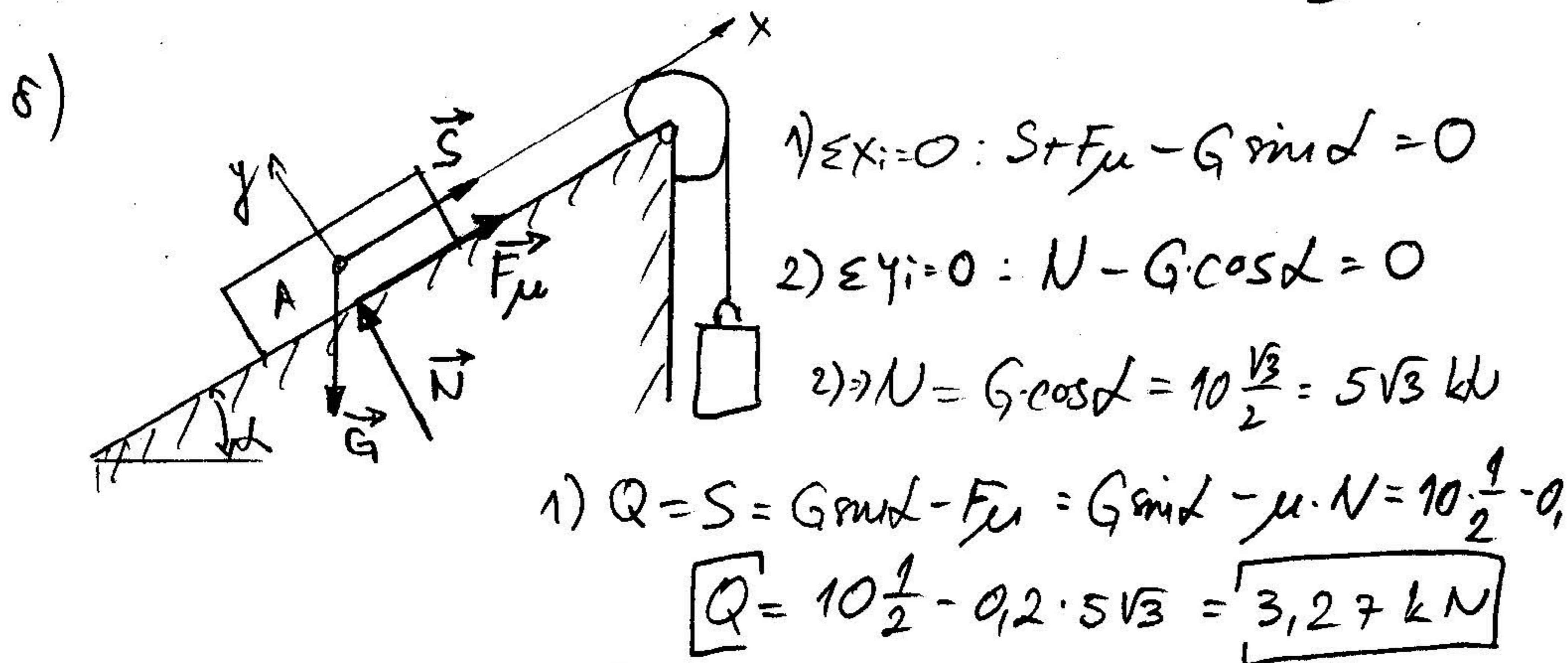
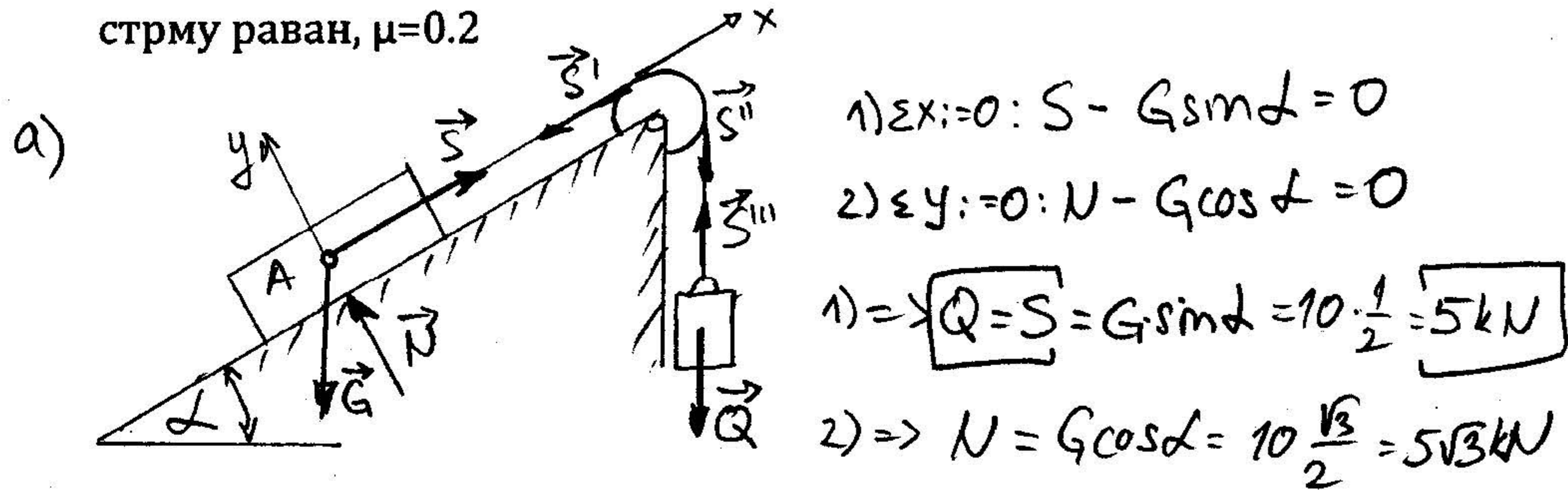
1) $\Rightarrow S_{CL} = -\sqrt{3} \cdot S_{CD} = \sqrt{6} \cdot Q$
 2) $\Rightarrow S_{CB} = -\frac{S_{CL}}{\sqrt{3}} = -\frac{\sqrt{6}}{\sqrt{3}} Q = -\sqrt{2} Q$
 3) $\Rightarrow S_{CH} = -S_{CL} \frac{1}{\sqrt{3}} - G = -\sqrt{2} Q - G$

Клизач А тежине $G=10 \text{ kN}$, занемарљивих димензија, може да клизи по стрмој равни под дејством силе теже. За клизач је везано уже које је пребачено преко непомичног котура занемарљиве тежине и које носи тег Q . Стрма равна је под углом $\alpha=30^\circ$. Одредити тежину тега Q за случајеве равнотеже:

а) када нема трења

б) када је гранична равнотежа у случају покретања клизача низ стрму равна, коефицијент трења $\mu=0.2$

в) када је гранична равнотежа у случају покретања клизача уз стрму равна, $\mu=0.2$

Прстен А може да клизи, без трења, по глаткој жици, која је савијена у полукруг полупречника R у вертикалној равни. За прстен на коме виси терет Q , везан је конач АВЕ, који је пребачен преко непомичног котура В, занемарљиве тежине и димензија, у највишој тачки жичаног лука. На крају конца Е обешен је терет G . Одредити средишњи угао α лука АВ у положају равнотеже, занемарљујући тежине прстена и конца. Колика је у том случају реакција прстена А и ослоња В ако је $Q=40 \text{ N}$, $G=30 \text{ N}$.

Равнотежна сила у тачки „А“:

1) $\sum X_i = 0: S \cdot \cos \gamma - Q \sin \alpha = 0$

$S \cdot \cos \frac{\alpha}{2} - Q \sin \alpha = 0, \alpha = ?$

$\sin \alpha = 2 \sin \frac{\alpha}{2} \cos \frac{\alpha}{2}$

$\Rightarrow S \cdot \cos \frac{\alpha}{2} - Q \cdot 2 \sin \frac{\alpha}{2} \cdot \cos \frac{\alpha}{2} = 0$

$(S - 2Q \sin \frac{\alpha}{2}) \cos \frac{\alpha}{2} = 0$

I) $\cos \frac{\alpha}{2} = 0 \Rightarrow \frac{\alpha}{2} = \frac{\pi}{2} = 90^\circ$

равнотежна независна од Q и G

II) $\sin \frac{\alpha}{2} = \frac{S}{2Q} = \frac{G}{2Q} \Rightarrow \alpha = 2 \arcsin \frac{3}{8} = 44,04^\circ$

2) $\sum Y_i = 0: F_A - S \sin \gamma - Q \cos \alpha = 0$

$F_A = G \cdot \sin \frac{\alpha}{2} + Q \cos \alpha = \dots = 40 \text{ N}$

Равнотежна сила у тачки „В“:

1) $\sum X_i = 0: X_B - S' \cos \gamma = 0 \Rightarrow X_B = G \cdot \cos \frac{\alpha}{2} = \dots = 27,81 \text{ N}$

2) $\sum Y_i = 0: Y_B - G - S' \sin \gamma = 0 \Rightarrow Y_B = G + G \sin \frac{\alpha}{2} = \dots = 41,25 \text{ N}$

$F_B = \sqrt{X_B^2 + Y_B^2} = \dots = 49,75 \text{ N}$